

Znalosti a dovednosti pro Evropu

Zdeněk Palán

Pravdou je, že evropský trh práce v podstatě ještě nevznikl. A větší dávkou skepse, dané nepřijetím Evropské ústavy ve Francii a Holandsku, se jeho vznik mlží ještě víc.

Na druhé straně je ale stále více států, jejichž pracovní zákonodárství je liberálnější a jejichž národní pracovní trh umožňuje pracovní imigraci.

Ale i ten liberalismus má své meze. Pro dobré místo je především zapotřebí dobrá znalost jazyka, pro lepší místo dokonce znalost dokonalá. A to je nemalý vstupní nárok. A je logický, protože nechceme-li pracovat jen jako námezdní síla na "working poor", tedy na pomocných event. fyzicky náročných pracích, musíme se přizpůsobit nárokům současné organizace práce, která dává přednost komunikačním dovednostem a schopnosti pracovat v týmech. A to bez jazykové znalosti nejde.

Jedním ze základních požadavků je i schopnost a chuť učit se. Tempo změn v mnoha aspektech pracovního prostředí vyžaduje neustálé přizpůsobování se ve věcech organizačních technických i v pracovních procesech, takže i pracovní kompetentnost se musí neustále aktualizovat. Proto se dnes v dokumentech o pracovním zapojení skoro vůbec nepoužívá pojem kvalifikace. Heslem dnes je být kompetentní pro výkon dané činnosti. Kdysi získaná kvalifikace přestává být měřítkem pro pracovní zapojení.

To konstatuje i zpráva Evropské komise o plnění lisabonských cílů z března t.r., kde je konstatováno, že lidé si musí své znalosti, kompetence a dovednosti během života neustále aktualizovat dalším vzděláváním, které se stává učením celoživotním. Míra účasti v dalším vzdělávání, která je dnes v Evropě něco přes 9%, se má zvýšit na 15% z aktivní populace. Při našem šestiprocentním zapojení máme co dohánět.

Článek je nazvaný znalosti a dovednosti pro Evropu. Jak ale z textu vyplývá, znalosti i dovednosti jsou v podstatě mrtvou položkou, pokud je nepřevedeme do praktické činnosti - pokud se nestanou součástí naší pracovní kompetentnosti. A aby to nebylo tak jednoduché, tak k těm nejzákladnějším kompetentnostem, kterými je jistě příslušná odbornost či kvalifikovanost, znalost jazyka a počítačová kompetentnost, vymezila skupina expertů rady Evropy ještě tak zvané klíčové kompetence. Sepsali jich 39. Jsou to většinou kompetence, které se dají jen velmi těžko naučit, a většinou jsou osobnostní výbavou danou dědičností nebo životními zkušenostmi. Patří mezi ně například schopnost práce v týmu, schopnost navazovat kontakty, přizpůsobivost, rozumět grafům, diagramům a tabulkám, umět obhajovat vlastní názor, vnímat věci v kontextech, být schopen přejímat pracovní riziko, atd.

Evropský pracovní trh se pro nás sice pomalu, ale nicméně otevírá. Je na nás, jak se na možnosti, které nabízí, připravíme.